

BOGINI (347) sb f

bogini (297), **boginia** (1), bogini a. boginia (49); bogini : boginia *BielKron* (14 : 1)

o jasne, a pochylone.

sg N bogini (119), boginią (1). ◇ G boginięj (56), bogini (9), bogini(e) (3); -i *GórnDworz*, *SzarzRyt*; -(e) *BielSpr*, *BudNT*; -éj : -i *BielŻyw* (1 : 1), *Mącz* (20 : 2), *GosłCast* (1 : 1), -éj : -i : -(e) *BielKron* (16 : 3 : 1); -éj (4), -(e)j (52). ◇ D bogini(e)j (14), bogini (12), boginij (1); -(e)j *BibRadz*, *HistRzym*; -i *GliczKsiąż*, *PaprpPan*, *WitosłLut*; -(e)j : -i *BielKron* (4 : 5), *Mącz* (4 : 4); -(e)j : -ij *SkarŻyw* (4 : 1). ◇ A boginią (25), boginię (1) *RejWiz*. ◇ I boginią (9). ◇ I a. A boginią (4). ◇ V bogini (8). ◇ pl N boginie (41), bogini (1) *Calep*; -e (6) *KochMRot*, *KochPam*, *KochProp*, *GórnTroas* (2), *KochSz*, -é (1) *KochFr*, -(e) (34). ◇ G bogiń (22). ◇ D boginiom (5), boginiąm (3); -om *BielKron*, *WitosłLut* (2); -ąm *GórnDworz*, *HistRzym*; -om : ąm *Mącz* (2 : 1); -om : -óm *Mącz* (1 : 1), -(o)m (3). ◇ A bogini(e) (9). ◇ I boginiami (1). ◇ L boginiach (1). ◇ V boginie (2); -e (1), -(e) (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII(XVIII) w.*

*Bóstwo wyobrażone w postaci kobiety; dea Mącz, Calep, Cn; diva Cn (347) : KlerWes A2v; HistAl H3v, 18, K, K2; BielKom E5, E5v; GliczKsiąż E; KrowObr 153v, 154, 158; RejWiz 127v; RejZwierz 75v; BibRadz Act 19/37; BielKron 8v, 21, 21v, 22, 23 (12); sunt autem tres Parcae, Clotho, Lachesis, Atropos, O tych boginiach Poetowie wymyślają yáko by w ych mocy rząd y [práwowanie wóziótkich rzeczy były. *Mącz* 58a, 5c, 40a, 109d, 184c, 214d (36); Lęcz [!] oná niewidoma y zdrádna Bogini/ Którá więc złemu dobrze/ zle dobremu czyni. *Prot* A3v, B3v [2 r.]; *SarnUzn* H6; *GórnDworz* V5v, Z, Z3; *HistRzym* 17v [2 r.]; Ewie/ ktorey nie chciało być boginią/ á wieszczą. *RejPos* 101, 273; Dosyć by być boginią takiej białej głowie. *KochMon* 24; Wenus obroniła Snadnie jako bogini, a mgłą ji [Parysa] zaćmiła *KochMon* 32, 33 [2 r.]; *KochList* 2; *PaprpPan* K2, O4v, Ff2; *KochOdpr* B3v, C; Temu się iá fame^{mv} klániam iako práwemu á żywemu Bogu/ á słuźby Boginiei twoiey kámienney nigdy czynić żadney nie będe [!]. *SkarŻyw* 68, 21 [2 r.], 69, 71, 487; *KochTr* 15; Florze nierządney niewieście/ [...] Kofcioł zbudowali/ y wczyniwšw z niey Boginią raz w rok święto iey Floralia [...] obchodzili *StryjKron* 145; *KochFr* 65, 75 [2 r.], 97; Ale was Parcae twárdouche/ Boginie do błągania głuche/ Ni was wdzięczne Mułae pieśniami vkoią *KlonŻal* Dv; *KochMRot* B4v; Rymy moje: ná lálce Bogiń áby trwały. *KochPam* 80; *KochWz* 139; *PudłFr* 51; *KochProp* 4; *Calep* 288b; *GrochKal* 2; *Phil* R3; *GórnTroas* 21 [2 r.], 42; *KochCz* A3v; *KochFrag* 21; *KołakCath* A3; *WujNT Act* 12/37; *SarnStat* 121; Piękną Rádziwiłownę/ ktorey obyczáie Y gładkość żadney przodku Bogini nie dáie. *WitosłLut* A4v, A2, A4; *KmitaSpit* A2; *CzahTr* L4v; *GosłCast* 34; *SkorWinsz* A3; *SapEpit* A2, A2v, A3v, B3v, B4; *KlonWor* **v; *SzarzRyt* C4.*

Zestawienia z imieniem własnym (113): *BielŻyw* 79 [2 r.]; A wózedšzy tham Alexander do kofcioła boginiei Diany *HistAl* D4v; *GliczKsiąż* C7v; *KrowObr* 158; Iáko Cyrces bogini głowy odmieniáá *RejWiz* 81v, 28; *RejZwierz* 25v; *BibRadz* 3.Reg 11/33, *Act* 19/27, 35; Byłá też boginią Mutá niema *BielKron* 24v; wczynili słuź bogini Wenery/ przeláduiác Krześciány *BielKron* 154v, 21, 25v, 75v, 83, 272v (41); Bogini Iuno która rodzącym niewiáótóm ná pomocy być v pogáństwą byłá wierzona. *Mącz* 201b, 81b, 266c, 298b, 355a, 466a (39); *GórnDworz* Y6; *BielSat* D3; *BielSpr* 44v, 51 [2 r.]; *BudNT Act* 19/27; *PaprpPan* C2v, M2, M4, Ff4v; *KochOdpr* C4; Dziewice mieli pogánie do słuźby

báhvochwálkíey/ Weście Boginiy. *SkarŻyw* 68, 68, 69, 188, 443; *StryjKron* 145; Wielka bogini/ Thetys/ będzie cie zwąc fwoią. *GórnTroas* 58; *WujNT Act* 19/27 marg, 35, Yyyyy2; *WitosłLut* A6; Wándá Bogini/ waleczna mężycá. *KmitaSpit* C; *KlonFlis* G4. Cf »bogini efeska«, »bogini sydońska«.

Fraza: »jest by (jak) bogini« (3): *RejWiz* 27, 27v; W tancus iák iedná bogini *KochSob* 69.

Wyrażenia: »bogini nieśmiertelna«: Boginie nieśmiertelne: ktorým áni krafy/ Ani wonności odiać nie mogą złe czáły. *WitosłLut* A3.

»bogini pogańska; pogańska bogini« (5 : 1): Mnišzy vtzynili s Pánný Máryey Boginią Pogáńfką. *KrowObr* [251v], 151, 153, 154, 158, 166.

»święta bogini; bogini święta« (2 : 1): *GórnDworz* Y6v; Do tego mi pomożcie/ o Boginie święte *KochMuza* 26; *GosłCast* 23.

peryfr. »wdzięcznołaskawe boginie« = *muzy*: Kędy wdzięcznołáfkáwé Boginie mieszkáią/ Co z nich piłorimowie sławni wšytko máią. *KochProp* 4.

Zestawienia: »bogini brzemiennych niewiast« = *Diana*: przeto [*Diana*] rzeczóná byłą bogini brzemiennych niewiałt. *BielKron* 20v.

»bogini brzemiennych« = *Egeria*: Egeria. Bogini brzemennyh w pogaństwie. *Mącz* 100d.

»bogini brzucha« = *Cerera*: Cererę boginią brzuchá być powiádałz *HistAl* Kv.

»boginie czasu« = *Horae*: Horae Boginie czáfu/słuźebnice słońcá. *Mącz* 158a.

»bogini członkow tajemnych« = *Wenus*: przeto iż [*Wenus*] byłą mátká nieczyłtołci/ boginią członkow táiemnych być mniemałz. *HistAl* Kv.

»boginie drzewne, lasow« = *driady* (2): *Mącz* 153a; Driades dułze álbo boginie drzewne. *KlonŻal* Bv marg.

»bogini efeska«: *DIANA* Bogini Ephełka. *WujNT* Yyyyy2.

»bogini egipska«: *Isis*, Bogini Egipska. *Mącz* 175a.

»boginie gor, gorne« = *oready* (3): *Mącz* 59c, 268b; Oreades boginie gorne. *KlonŻal* Bv marg.

»bogini kwiatkow i pol« = *Napea*: Napaeae, Bogini kwiatkow y pól. *Mącz* 240d.

»bogini kwiatkow i żyt, kwiecia« = *Flora* (2): Flora, Bogini kwiatków y żyt. *Mącz* 131a, 58a.

»bogini leśna, nad lasy« = *Diana* (3): gniew Dyany boginiey leśney *BielKron* 56v, 23, 24v.

»bogini małżeństwa« = *Juno*: Iuno byłą bogini małżeńłthwá *RejAp* 111v.

»bogini mądrości, rozumu, nauk i mądrości« = *Pallas*, *Minerwa* (11): *RejWiz* A6, A6v, 27, 32, 85, Cc7, Cc8v; *BielKron* 20v, 477; *Mącz* 222b; Tu bogini mądrołci w tey głowie łtánęłá/ Więc ná wšytkim co trzebá dobrze wyćwiczełá. *PaprPan* X.

»bogini miłości« = *Wenus*: (2): *RejWiz* 37v; Venus. Pogańska bogini miłości. *Mącz* 483d.

»bogini młodzieństwa« = *Juuenta*: Iuventus et Iuventa, Dea iuventutis, Bogini młodzieńłtwá. *Mącz* 179c.

»boginie morskie; morskie boginie« = *nereidy* (4 : 2): *Mącz* 8a, 170d, 246a; *KlonŻal* B3 marg; Słyłzac [skargł] Boginie morłkie łprzyiáźliwe/ Z przepáłci morłkich twarzy vkazály *GrochKal* 11; *GórnTroas* 58.

»boginie nauk« = *muzy*: Memoria, Pámieć. [...] Mátká bogiń nauk. *Mącz* 227c.

»bogini osierdzia« = *Kupida*: a thák iá [*Kupidę*] boginią osierdzia być mniemałz. *HistAl* Kv.

- »bogini pasturska i pastwisk« = *Pales*: Pales. Bogini páłturska y páłtwisk. *Mącz* 273c.
- »bogini piekielna« = *Furia*: Dirae, Przeklinánie/ też Bogini piekielna/ Alias Furiae et Erinnyes, sive Eumenides. *Mącz* 89d.
- »bogini podziemna« = *Prozerpina*: Pomściła lię krzywdy íwey Bogini podziemna *KlonWor* 10.
- »bogini pokarmow« = *Eduza*: Edusa, Dea quae Esui praeerat, Bogyni pokármów. *Mącz* 100b.
- »bogini polowania i myśliwstwa« = *Diana*: Diana. [...] Bogini polowania y myślywftwa. *Mącz* 84d.
- »bogini pomsty« = *Nemesis*: NEMezys tę boginią/ pomfty/ nazywáli *RejZwierz* 115.
- »połnocne boginie; boginie północnej wody« (1 : 1): Iego [*Tenczyńskiego*] śmierci północné boginie płákály *KochPam* 88; *GrochKal* 15.
- »bogini rodzenia, wymowy i krasomowności« = *Swadela*: Suada etiam et Suadela [...] Dea fuadendi, Bogini rodzenia/ wymowy y kráfomowności. *Mącz* 424c, 301b.
- »boginie pięknych rymow« = *muzy*: Boginiom pięknych rymow/ ktore łáme wieku Y czáfów nieśmiertelnjch nie bronią człowieku *WitosłLut* A2.
- »bogini serca« = *Juno*: Iunonę wierzyłz być boginią serca *HistAl* K.
- »bogini sprawiedliwości« = *Temis*: Themis Dea olim credita iuris dictatrix, Bogini íprawiedliwości. *Mącz* 454c.
- »bogini sydońska« (2): chwalili Aftárotę boginią Sydońką *BibRadz* 3.Reg 11/33; *BielKron* 78v.
- »bogini syryjska«: Dercetum vel Derceton. Dea Syriorum muliebri facie, Pogáński bálwan/ bogini Syryyska. *Mącz* 82d.
- »boginie szaleństwa, szaloności, wściekłości« = *Furie* (3): *Mącz* 141b, 170b; FVRIAE — Trziboginy ízalienftwa, ktore w pielknie [!] meczą złońniki. *Calep* 443b.
- »bogini szkod i niefortun« = *Ate*: Ate, Latine Noxa, Szkodá. Bogini ízkód á niefortun *Mącz* 18d.
- »śmiertelne boginie« = *Parki*: Parcae íą trzy śmiertelne boginie *KlonŻal* C4v marg.
- »bogini śpiewania« = *Kamena*: Camoenae Musae dicuntur, Boginie ípiewánia. *Mącz* 32d.
- »bogini świebodności, próżności i pokoju« = *Wakuna*: Vacuna, Dea ociosorum olim credita, Bogini świebodności/ próżności y pokoyu. *Mącz* 472c.
- »boginie wdzięczności (łaski, zyczliwości, potowarzyszenia) i zachowania« = *Gracje* (3): Charites. Latine Graciae, Boginie wdzięczności/ łaski y zachowánia. *Mącz* 51a, 109c, 149a.
- »bogini wesołości i (a) rozkoszy, rozkosz« = *Angerona* (2): *RejWiz* A6; Angerona, Bogini wesołości á roskofzi *Mącz* 9d.
- »bogini wiatru« = *Juno*: Iuno. Bogini wiatru. *Mącz* 178b.
- »bogini wieszczka« = *Pytia*: Pythia, Mnifzká álbo bogini wieszczka od bogá Apolinefá nádchniona. *Mącz* 334b.
- »bogini wodna« = *Tetyda*: Wízytko to chowa Thetis wielorodna Bogini wodna. *KlonFlis* C.
- »boginie. wodne (wodotoczne, zdrojowe, rzek)« = *najady, nimfy* (8): *BielKron* 22, 22v, 23; *Mącz* 240c, 266a; Ták wielki žal boginie wodotoczne ściłka *KlonŻal* Bv, B [2 r.].
- »bogini wojenna, walek« = *Bellona* (2): Bellona, Bogini woyenna. *Mącz* 104b, 24a.
- »bogini wstydu« = *Pallas*: Pállás bogini wftydu *RejZwierz* 114.

»bogini zacności, sławy, poczciwości« = *Diana* (2): Dyaná bogini zacności. *RejWiz* 33; *RejZwierc* 45v.

»bogini zboża, żyta« = *Ceres* (3): *BielKron* 24v; Demeter, Latine Ceres, Bogini żytá. *Mącz* 81c; *RejAp* 111.

»bogini ziemiska« = *Tellus*: Tellus etiam Dea terrae [...] Bogini ziemiska. *Mącz* 442c.

»bogini złodziejstwa« = *Lawerna*: Laverna. Bogini złodzieyftwá v Rzimiánów. *Mącz* 185d.

»bogini długiego żywota« = *Karna*: Carna sive Cardinea [...] Bogini długiego żywotá. *Mącz* 39a.
Szereg: «bogowie i boginie» (3): *BielKron* 21v; Dzięki czynię wam Bogom y Boginiam *HistRzym* 26v; *GórnTroas* 58.

Przen (1) : Ieft (prawiedliwość prawie fwiátá tego Bogini/ która nie czyni nic złego. *RejZwierc* 212.

ZZie